

Трибуна аспіранта

УДК 351

DOI <https://doi.org/10.32782/2078-3566-2025-1-33>

Володимир БОГОНІС

аспірант

(Дніпровський державний університет внутрішніх справ,
м. Дніпро, Україна)

ПРОТИДІЯ ПІДРОЗДІЛАМИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ КОРУПЦІЙНИМ РИЗИКАМ ПІД ЧАС ДЕРЖАВНИХ ЗАКУПІВЕЛЬ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У статті автор досліджує корупційні ризики які виникають під час проведення державних закупівель, акцентується увага на важливості їх виявлення та недопущення саме в умовах дії воєнного стану. Розглядається діяльність Національної поліції України та визначаються підрозділи, на які покладаються завдання по протидії цим ризикам та основні напрями діяльності цих підрозділів по виявленню даних корупційних ризиків. Автором розглянуто алгоритм виявлення можливих корупційних ризиків та інших порушень під час проведення державних закупівель в умовах воєнного стану. Акцентовано увагу саме на недопущенні корупційних ризиків під час проведення державних закупівель в період воєнного стану та негативний вплив цих ризиків як на сам процес проведення таких закупівель, так і на можливі результати. Розглянута нормативно-правова підстава та порядок проведення державних закупівель в умовах воєнного стану. Досліджені джерела, в яких міститься основна інформація щодо проведення державних закупівель, а саме сторін учасників, предмету та умов проведення, особливостей та вимог, що ставляться для проведення закупівлі.

Окремо розглянуто алгоритм дій по перевірці проведення тендерних закупівель та виявленню порушень: наведено джерела та порядок дослідження та перевірки окремо взятого тендеру, вказано які саме відомості можна отримати при проведенні дослідження, алгоритм самої перевірки. Крім того звернута увага на перелік наявних баз даних, в яких працівники підрозділів Національної поліції України можуть отримати необхідну інформацію відносно осіб – учасників державних закупівель а також осіб, які можуть бути причетні до вчинення кримінальних правопорушень при проведенні державних закупівель в умовах воєнного стану. Розглянуті способи за допомогою яких вчинюються дані правопорушення при проведенні закупівель тощо.

Ключові слова: *корупційні ризики, проведення державних закупівель, виявлення порушень під час проведення державних закупівель підрозділами Національної поліції України.*

Постановка проблеми. За даними аналітичного дослідження проведеного Transparency International щодо стану корупції в різних країнах світу, Україна посіла 117 місце з 180 країн у рейтингу сприйняття корупції за 2022 рік. Високий стан рівня корупції в нашій країні, які і в будь-якій країні світу має свої характерні особливості та причини, до яких зокрема можна віднести економічні проблеми, насамперед це відчутно видно зараз, коли країна дає гідну відсіч зовнішньому агресору – Російській федерації, соціальне сприйняття корупції в державних органах та недостатня ефективність антикорупційних заходів. Ситуація з публічними закупівлями в Україні є особливо складною та проблематичною через тривалу воєнну агресію Російської Федерації, яка з 2014 року була гібридною, а у

лютому 2022 року перейшла в відкрите повномасштабне вторгнення. Введення у 2022 році воєнного стану зумовило значну кількість коштів державного бюджету направити саме на забезпечення Збройних сил України, правоохоронних органів, що потребує швидкого та оперативного забезпечення потреб оборони та безпеки держави. З іншого боку, воєнний стан створює додаткові корупційні ризики, такі як недостатня конкуренція, непрозорий вибір постачальників, переплата за товари та послуги, низька якість продукції тощо.

Згідно з дослідженням НАЗК, у 2022 році було проведено 12 345 державних закупівель за спрощеною процедурою через систему ProZorro на загальну суму 123 мільярдів гривень. З них 3 456 закупівель (28%) було пов'язано з потребами оборони та безпеки держави. НАЗК виявило 456 порушень у цих закупівлях, таких як невідповідність предмета закупівлі кваліфікаційним критеріям постачальника, невиконання умов договору, конфлікт інтересів між замовником і постачальником тощо [6]. Збільшенню таких випадків сприяє те, що значна частина коштів державного бюджету зараз витрачається саме в цьому напрямку і це приваблює злочинців, які намагаються використовувати своє становище, корупційні зв'язки, різні сфери впливу для прийняття участі в проведенні цих закупівель та в кінцевому результаті до заволодіння державними коштами.

Аналіз публікацій, в яких започатковано вирішення цієї проблеми. Питанням щодо протидії різним аспектам корупційної діяльності, зокрема при проведенні державних закупівель, виявленню та протидії корупційним проявам в даних процесах приділяли увагу у своїх роботах такі вчені, як А. Баланда, А. Волошенко, В. Геєць, В. Геращук, В. Дараган, С. Дашков, Т. Ковальчук, О. Котляренко, В. Морозов, Л. Поляков, Д. Санакоєв, Н. Ткаченко, В. Трепак та інші. Своїми дослідженнями ці вчені зробили значний внесок в протидію корупції в державних органах взагалі, так і при проведенні державних закупівель зокрема. Проте залишаються ще актуальні питання щодо протидії корупційним ризикам саме при проведенні державних закупівель в умовах воєнного стану.

Мета статті – визначити види корупційних ризиків, що існують при проведенні державних закупівель, визначити та надати алгоритм діяльності підрозділів Національної поліції України при перевірці інформації щодо проведення державних закупівель тощо.

Виклад основного матеріалу. Зародження і еволюція корупційних відносин як в Україні, так і в інших країнах світу відбувалося паралельно розвитку і становленню державних інститутів, влади. Поява і зростання «попиту» і «пропозиції» на ринку корупційних послуг були обумовлені наявністю в системі державних інститутів осіб, наділених правом прийняття рішень, владними повноваженнями, в тому числі в частині розподілу та перерозподілу фінансових і матеріальних ресурсів [8, с. 104].

Корупційні прояви в будь-якій галузі призводять до настання негативних наслідків незалежно від того, який збиток наноситься державі. Це безпосередньо виражається у тому, що громадяни нашої держави втрачають довіру до правоохоронних органів, які повинні протистояти цим корупційним проявам. Корупція зводить нанівець всі намагання побудови сучасної європейської держави, налагодження нормального функціонування державних та правоохоронних органів, судової системи і безумовно не дає змогу громадянам розраховувати на те, що їх гарантовані Конституцією права та інтереси, сплачені податки будуть захищені. З початком повномасштабного вторгнення російської федерації 22 лютого 2024 року вся наша країна стикнулася з новим складним викликом – протистояти агресору, який має на меті захват територій України, унеможливлення існування нашої держави, як незалежної, взагалі. Збройні сили України взяли на себе основну функцію протистояння агресору та захисту суверенітету України, її громадян тощо. Безумовно це крім мобілізації населення, створило значне фінансове навантаження на державний бюджет України. Корупція провокує і посилює соціальні кризи, підриває імідж України на світовій арені, негативно впливає на мікро- та макроекономічні процеси, перешкоджає встановленню конструктивного діалогу між владою та громадськістю, руйнує принципи

побудови верховенства права та громадянського суспільства. Звідси розвиток і реалізація антикорупційних заходів є головним пріоритетом і завданням державної влади [3].

Пріоритети держбюджету на 2024 рік зрозумілі: зміцнення обороноздатності, захист населення, підтримка ветеранів, підвищення соціальних стандартів та відновлення економіки. Бюджет враховує основні орієнтири майбутньої Української доктрини Президента України. Доходи держбюджету становитимуть 1 трлн 768 млрд гривень, видатки – 3 трлн 355 млрд грн, у тому числі видатки загального фонду – 3 трлн 120,6 млрд грн та видатки спеціального фонду – 234,5 млрд гривень. Пріоритетом державного бюджету є сектор оборони і безпеки. На нього планується витратити 1 трлн 692,6 млрд грн., що становить 22,1% ВВП. У бюджеті передбачено збільшення фінансування на розвиток оборонно-промислового комплексу, зокрема для виробництва зброї – 51 млрд грн, а також 43,3 млрд грн на морські дрони та БПЛА. Видатки на безпеку та оборону передбачають інвестиції у власне виробництво і покращення технологічного потенціалу Збройних Сил України [5]. Розвиток оборонно-промислового комплексу, виробництво зброї, своєчасне забезпечення необхідним Збройних сил України, проведення робіт по будівництву оборонних споруд потребує використання державних коштів, що безумовно привабить до процесу проведення державних закупівель, для задоволення цих потреб осіб, які будуть намагатись заволодіти цими державними коштами.

Злочини у сфері державних закупівель характеризуються значною кількістю способів їх вчинення. Як показує практика, в більшості випадків розслідування злочинців у сфері державних закупівель, активна протидія розслідуванню здійснюється тоді, коли до проведення державної закупівлі мають відношення високопосадовці [13].

Згідно з ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію» одним із завдань поліції є протидія злочинності та охорона інтересів суспільства і держави [11]. Дослідивши структуру Національної поліції України, обов'язки її підрозділів, нами було з'ясовано, що безпосередньо на Департамент стратегічних розслідувань НП України покладаються завдання по протидії корупції серед посадових осіб, на яких поширюється дія Закону України «Про запобігання корупції», вжиття заходів з метою виявлення корупційних правопорушень і правопорушень, пов'язаних з корупцією, та їх припинення відповідно до законодавства України, виявлення, припинення і попередження незаконної діяльності суспільно-небезпечних організованих груп і злочинних організацій, у тому числі в органах державної ладі та місцевого самоврядування, які впливають на криміногенну ситуацію державі та окремих її регіонах, здійснення оперативно-розшукової діяльності, спрямованої на здобуття інформації про криміногенні процеси в злочинному середовищі, пов'язані з протиправною діяльністю окремих осіб та злочинних угруповань, схеми легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом [12], тобто до їх компетенції входить попередження протиправної діяльності осіб, які вчинюють кримінальні правопорушення при проведенні державних закупівель.

В останні роки наша держава зробила значні кроки по унеможливленню порушень при проведенні державних закупівель, подолання корупційних ризиків, які можуть бути з цим пов'язані. З 2016 року в Україні працює система електронних закупівель «Prozorro» – онлайн платформа, де державні та комунальні замовники оголошують тендери на закупівлю товарів, робіт і послуг, а представники бізнесу приймають участь в даних тендерах, змагаючись з метою отримати для виконання дані замовлення, поставити державі товари, виконати роботи та послуги за рахунок оплати державними (бюджетними) коштами.

Проте, незважаючи на діяльність даної системи, лише тільки в 2023 році було обліковано 50 140 злочинів, які були вчинені на підприємствах, установах та організаціях за різними видами економічної діяльності, з яких 31680 тяжких. Було порушено 51655 кримінальних правопорушень, які були вчинені з використанням бюджетних коштів, а також у сфері земельних правовідносин, приватизації та зовнішньоекономічної діяльності [2].

Безпосередньо це вказує на те, що правопорушення при проведенні державних закупівель, і що важливо зараз під час дії воєнного стану, спричиняють значну шкоду нашій державі. Зловживання під час витрачання бюджетних коштів і неналагодження належного контролю громадськості за процесом здійснення державних оборонних закупівель призводять до неефективного використання бюджетних коштів, зростання витрат бюджету, деформації механізмів конкуренції в економіці та погіршення інвестиційного клімату в Україні. Саме тому державні оборонні закупівлі були й залишаються однією зі сфер господарської діяльності, якій притаманні високі корупційні ризики [4, с. 188–189]. Ми погоджуємось з А. Волошенком, який зазначає, що корупційна вигода в оборонній сфері залежить від певних факторів, а саме: обсягу фінансових ресурсів, які виділяють для оборони країни та знаходяться під контролем військового чиновництва; влада, яку можуть використати на власний розсуд посадові особи; рівень прозорості та звітності в оборонному секторі [7].

Практика показує, що діяльність працівників НП України по виявленню інформації щодо корупційних ризиків при проведенні державних закупівель під час дії воєнного стану здійснюється за власною ініціативою. В окремих випадках інформація про такі дії може міститись в засобах масової інформації (статтях в електронних виданнях, матеріалах «розслідувань» приватних осіб та різноманітних правозахисних агентств, які вони публікують на своїх сайтах або в виданнях, тощо). Перед розглядом діяльності Національної поліції по протидії правопорушенням у сфері державних закупівель в період воєнного стану, необхідно окремо зупинитись на тих корупційних ризиках, які виникають саме при проведенні цих закупівель. Національне агентство з питань запобігання корупції в ході проведення дослідження встановило перелік таких ризиків, до яких відносяться дії, що можуть містити ознаки корупційних ризиків:

- проведення відкритих торгів при поданні лише однієї тендерної пропозиції;
- можливість подання тендерних пропозицій за ціною, вищою за очікувану вартість;
- збільшення ціни закупівлі як істотної умови договору;
- зловживання закупівлями через електронний каталог;
- корупційні зловживання шляхом укладення прямих договорів;
- непослідовність рішень органу оскарження (відсутність усталеної / узагальненої практики);
- неможливість оскарження рішень, дій чи бездіяльності замовників під час проведення процедур закупівель, зокрема спрощених;
- проблеми з виконанням рішень органу оскарження та судів;
- обмеження прав учасників під час розгляду скарг антимонопольним комітетом України;
- інші (нецінові) критерії оцінки пропозицій [10].

Зупинимось більш детально на діяльності, по виявленню і протидії даним корупційним ризикам. В теперішній час у системі «Prozorro» можна знайти інформацію про тендери певної бюджетної установи – опис предметів закупівель, ціни, список учасників, відомості про перебіг торгів і супровідну документацію. Адміністратором системи є державне підприємство «Прозорро», підпорядковане Міністерству економіки України. Усі дані системи «Prozorro» відкриті та доступні для використання і поширення через API. В Україні створено Єдиний державний реєстр юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань (ЄДР <https://usr.minjust.gov.ua/content/free-search>) допоможе дізнатися детальну інформацію про учасників закупівель – їхні дати реєстрації, види економічної діяльності, адреси, контактні дані, відомості про засновників компаній, чи не перебуває суб'єкт господарювання у стані припинення або банкрутства. Відповідальним за публікацію цих даних є Міністерство юстиції України.

За допомогою даних, що містяться у системі «Prozorro», вивчивши інформацію про проведення того чи іншого тендеру можна виявити наступну інформацію про: 1) товари та

послуги, які були закуплені за завищеними цінами. Можна виявити, що певний державний орган купив щось за ціною, значно вищою за середньоринкову. Це означає, що бюджетні кошти під час цієї закупівлі могли бути використані неефективно. Такі тендери варто ретельно перевіряти, адже під час їх проведення могли бути й інші корупційні ризики – наприклад, компанія-переможець якимось чином пов'язана із державним посадовцем; 2) прописані замовником дискримінаційні вимоги під певного учасника у тендерній документації чи дискваліфікував його конкурентів із надуманих причин. При вивченні тендерної документації можна виявити, що замовник вимагає, щоб товар, послуга чи постачальник мали якусь, часом неважливу, особливість; 3) замовник спеціально поділив предмет закупівлі, щоб уникнути відкритого тендеру. Якщо сума закупівлі не перевищує певного порогу (під час дії воєнного стану це 100 тисяч гривень, а до повномасштабного вторгнення поріг був 50 тисяч гривень), її можна провести без тендеру –самостійно обрати підрядника й опублікувати у системі “Prozorro” лише повідомлення про укладений договір [14]; 4) замовник уникає відкритих торгів чи приховує інформацію, зловживаючи винятками на період воєнного стану; 4. участь у тендерах беруть пов'язані між собою компанії чи так звані «спаринг – партнери». Під час дослідження учасників закупівлі може виявитися, що вона відбулася в умовах фіктивної конкуренції. На це вказує пов'язаність компаній – якщо вони зареєстровані за однією адресою або мають спільні контактні дані, їхніми засновниками є одні й ті самі люди чи родичі; 5) на учасника чи переможця тендеру накладені санкції. Часом компанія чи її засновник можуть бути не просто пов'язаними з РФ, а вже навіть перебувати під санкціями за доведені випадки спонсорювання війни. Потрапити під санкції можуть не лише росіяни чи білоруси, а й компанії чи громадяни України та інших держав, які співпрацюють з агресором. Укладати контракти з ними заборонено законом. Тому обов'язково перевіряти учасників закупівель та засновників цих компаній у санаційному реєстрі НАЗК [9, с. 29].

Працівники органів Національної поліції України при здійсненні дій щодо виявлення корупційних ризиків під час проведення державних закупівель та захисту державних коштів від злочинних посягань можуть використовувати наступний алгоритм дій:

1. Встановити ЄДРПОУ Замовника та учасників (переможця) процедури закупівлі через реєстри або бази даних, які були розглянуті раніше. Наприклад «Clarity Project» дозволяє виконати майже весь процес аналізу державного тендеру в межах однієї платформи.
2. Проаналізувати за схожістю адреси розташування підприємств-учасників закупівлі, із метою отримання інформації чи не виступає засновником/кінцевим бенефіціарним власником (контролером) одна і та ж особа.
3. Перевірити у Єдиному державному реєстрі осіб, які вчинили корупційні (або пов'язані з корупцією) правопорушення, відомості про службову (посадову) особу учасника процедури закупівлі, яку уповноважено бути учасником, представляти його інтереси під час проведення процедури закупівлі; фізичну особу, яка є учасником, щодо її притягнення згідно із законом до відповідальності за вчинення корупційного правопорушення або правопорушення, пов'язаного з корупцією (<https://corruptinfo.nazk.gov.ua>).
4. Здійснити перевірку тендерної пропозиції, що подається учасником конкурентної процедури закупівлі або учасника, який бере участь у переговорній процедурі, на предмет того, що така особа може бути пов'язаною з іншими учасниками процедури закупівлі, зокрема, із уповноваженою особою або з керівником замовника.
5. Проаналізувати договір (додатки до договору), укладений між Замовником та Підрядником згідно предмета закупівлі.
6. Ознайомитись із видатками Замовника, здійсненими на розрахунковий рахунок підрядника відповідно до договору (<https://spending.gov.ua/new> або <https://www.007.org.ua>).
7. Здійснити порівняльний аналіз між ціною договору і фактично сплаченими коштами на розрахунковий рахунок підрядника за договором із метою встановлення відомостей щодо процентного співвідношення виконання будівельних робіт.

З метою виявлення та перевірки осіб, що приймають участь у проведенні закупівель і можуть бути причетні до вчинення правопорушень, працівники поліції можуть використовувати також наступні обліки – обліки Національної поліції України, державний реєстр обтяжень нерухомого майна, державний реєстр актів цивільного стану, єдиний реєстр довіреностей, реєстр речових прав на нерухоме майно, реєстр Державної прикордонної служби України, єдиний державний реєстр судових рішень, єдиний державний реєстр МВС України, реєстр Державного підприємства «Національні інформаційні системи», реєстр Державної міграційної служби України [1]. Виконуючи заходи по перевірці осіб, при проведенні досудового розслідування в разі виявлення кримінального правопорушення при проведенні особами державних закупівель необхідно пам'ятати, що тривалий строк проведення досудового слідства зумовлений великою кількістю документів, які підлягають вилученню та дослідженню, а також значною кількістю суб'єктів господарювання, у яких мають бути проведені вилучення вказаних документів. В той же час на запити слідчого, які направляються в порядку ст. 93 КПК України, суб'єкти господарювання в більшості випадків відмовляються надавати документи /їх копії/, у зв'язку з чим, органи слідства змушені звертатися до суду з відповідними клопотаннями, щодо надання дозволу на тимчасовий дозвіл до документів, що значною мірою уповільнює строки отримання необхідних документів. Це може призвести до того, що злочинці можуть уникати відповідальності за вчинені ними правопорушення.

Висновки. Закупівлі товарів, робіт і послуг для забезпечення потреб територіальних громад або держави за численними дослідженнями відносять до сфер з високим рівнем корупційних ризиків. Завдяки закупівельній реформі в Україні процедури закупівлі переважно здійснюються в електронній формі через систему ProZorro, яка поливана забезпечити мінімізацію корупційних схем та визнана одною з кращих практик у світових рейтингах прозорості публічних закупівель. Водночас недобросовісні замовники та учасники закупівель знаходять можливість для зловживань наданими їм законом правами та прогалини й у цій системі. Корупція – це лише частина проблем закупівельної сфери: хоча неефективне і безвідповідальне витрачання коштів не завжди помітне, але втрати, що вони спричиняють державі і нам, її громадянам, є колосальними.

Діяльність Національної поліції України по виявленню недобросовісних осіб та своєчасне реагування і недопущення вчинення правопорушень у галузі державних закупівель в цей складний для нашої держави час дозволить не лише притягувати злочинців до відповідальності, а ще дасть змогу попередити неефективне (нецільове) використання коштів з державного бюджету.

Список використаних джерел

1. Бондаренко К. В., Санакоєв Д. Б. Проблеми законодавчого регулювання сфери державних закупівель під час розслідування злочинів у сфері господарської діяльності. *Протидія економічній злочинності: теоретичний, методичний та практичний аспект : матеріали Всеукр. наук.-практ. семінару* (м. Дніпро, 04 груд. 2020 р.). Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2020. С. 16–20.
2. Бурак М. В. Корупційні ризики в державних оборонних закупівлях: шляхи мінімізації. *Юридичний часопис Національної академії внутрішніх справ*. 2019. № 2 (18). С. 103–114. URL: <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/2308d4bc-c96e-4496-a58a-124aec3e9a78/content>.
3. Верховна Рада України прийняла держбюджет на 2024 рік. *Урядовий портал*. URL: www.kmu.gov.ua/news/verkhovna-rada-ukrainy-priyniala-derzhbiudzheth-na-2024-rik#.
4. Волошенко А. В. Державні регуляторні імперативи протидії системній корупції в національній економіці : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03. Київ, 2018. 407 с.
5. Дараган В. В. Щодо алгоритму дій слідчих та оперативних працівників Національної поліції на початковому етапі розслідування вимагання одержання неправомірної вигоди службовою особою, яка займає відповідальне становище у сфері державних закупівель. *Оперативно-розшукова*

діяльність Національної поліції: проблеми теорії та практики : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 20 жовт. 2017 р.) : у 2 ч. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2017. Ч. 1. С. 31–34.

6. Коломієць Ю. Публічні закупівлі в Україні під час війни: корупція, ризики та шляхи подолання. *Juscutum*. URL: <https://www.juscutum.com/news/publiczni-zakupivli-v-ukrayini-pid-chas-viyni-korupciya-riziki-ta-shlyahi-podolannya>.

7. Корупційні ризики під час проведення публічних закупівель в умовах воєнного стану. Стратегічний аналіз корупційних ризиків : рекомендації НАЗК. Київ : НАЗК, 2023. 42 с. URL: https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kor-ryzyky_zakupivli.pdf.

8. Кривенко А. Л. Шляхи протидії корупції у сфері державних закупівель. *Інформація і право*. 2020. № 3 (34). С. 104–109. URL: <http://il.ippi.org.ua/article/view/221000>.

9. Мороз В. П., Чаплинський К. О., Богуславський М. Г. Особливості протидії діяльності злочинних організацій та осіб, що перебувають у статусі підвищеного злочинного впливу : метод. рекомендації / кол. авт. Дніпро : Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 50 с.

10. Про затвердження особливостей здійснення публічних закупівель товарів, робіт і послуг для замовників, передбачених Законом України «Про публічні закупівлі», на період дії правового режиму воєнного стану в Україні та протягом 90 днів з дня його припинення або скасування : постанова Кабінету Міністрів України від 12.10.2022 № 1178. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1178-2022-п#Text>.

11. Про затвердження Положення про Департамент стратегічних розслідувань Національної поліції України : наказ Національної поліції України від 23.10.2019 № 1077. URL: <http://tranzit.ltd.ua/nakaz/files/Наказ%20НП%201077%20-%202023102019%20положення%20ДСР.pdf>.

12. Про кримінальні правопорушення, вчинені на підприємствах, в установах, організаціях, за видами економічної діяльності. Звіт про кримінальні правопорушення, вчинені на підприємствах, установах, організаціях за видами економічної діяльності за січень-грудень 2023 року. *Офіс Генерального прокурора*. URL: <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-kriminalni-pravoporushennya-vchineni-na-pidpriyemstvah-v-ustanovah-organizacijah-za-vidami-ekonomichnoyi-diyalnosti-2>.

13. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/conv#Text>.

14. Про публічні закупівлі : Закон України від 25 грудня 2015 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>.

Надійшла до редакції 20.02.2025

References

1. Bondarenko, K. V., Sanakoiev, D. B. (2020) Problemy zakonodavchoho rehulivannia sfery derzhavnykh zakupivel pid chas rozsliduvannia zlochyniv u sferi hospodarskoi diialnosti [Problems of legislative regulation of the sphere of public procurement during the investigation of crimes in the sphere of economic activity]. *Protydiia ekonomichnoi zlochynnosti: teoretychnyi, metodychnyi ta praktychnyi aspekt : materialy Vseukr. nauk.-prakt. seminaru* (m. Dnipro, 04 hrud. 2020 r.). Dnipro : Dniprop. derzh. un-t vnutr. sprav, pp. 16–20. [in Ukr.].

2. Burak, M. V. (2019) Koruptsiini ryzyky v derzhavnykh oboronnykh zakupivliakh: shliakhy minimizatsii [Corruption risks in public defense procurement: ways to minimize them]. *Yurydychnyi chasopys Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav*. № 2 (18), pp. 103–114. Retrieved from <https://elar.naiu.kiev.ua/server/api/core/bitstreams/2308d4bc-c96e-4496-a58a-124aec3e9a78/content>. [in Ukr.].

3. Verkhovna Rada Ukrainy pryiniala derzhbiudzheth na 2024 rik [The Verkhovna Rada of Ukraine adopted the state budget for 2024]. *Uriadovyi portal*. Retrieved from www.kmu.gov.ua/news/verkhovna-rada-ukrainy-pryiniala-derzhbiudzheth-na-2024-rik#. [in Ukr.].

4. Voloshenko, A. V. (2018) Derzhavni rehuliatorni imperatyvy proty dii systemnoi koruptsii v natsionalnii ekonomitsi [State regulatory imperatives to combat systemic corruption in the national economy] : dys. ... d-ra ekon. nauk : 08.00.03. Kyiv. 407 p. [in Ukr.].

5. Darahan, V. V. (2017) Shchodo alhorytmu dii slidchykh ta operatyvnykh pratsivnykiv Natsionalnoi politsii na pochatkovomu etapi rozsliduvannia vymahannia oderzhannia nepravomirnoi vyhody sluzhbovuiu osoboiu, yaka zaimaie vidpovidalne stanovyshe u sferi derzhavnykh zakupivel [Regarding the algorithm of actions of investigators and operational officers of the National Police at the initial stage of the investigation of the extortion of illegal benefits by an official holding a responsible position in the field

of public procurement]. *Operatyvno-rozshukova diialnist Natsionalnoi politzii: problemy teorii ta praktyky : materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf.* (m. Dnipro, 20 zhovt. 2017 r.) : u 2 ch. Dnipro : Dniprop. derzh. un-t vnutr. sprav, 2017. Part 1, pp. 31–34. [in Ukr.].

6. Kolomiets, Yu. Publichni zakupivli v Ukraini pid chas viiny: koruptsiia, ryzyky ta shliakhy podolannia [Public procurement in Ukraine during the war: corruption, risks and ways to overcome it]. *Juscutum*. Retrieved from <https://www.juscutum.com/news/publichni-zakupivli-v-ukrayini-pid-chas-viyni-korupciya-riziki-ta-shlyahi-podolannya>. [in Ukr.].

7. Koruptsiini ryzyky pid chas provedennia publichnykh zakupivel v umovakh voiennoho stanu. Stratehichniy analiz koruptsiinykh ryzykiv : rekomendatsii NAZK [Corruption risks during public procurement under martial law. Strategic analysis of corruption risks: recommendations of the NAPC]. Kyiv : NAZK, 2023. 42 p. Retrieved from https://nazk.gov.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kor-ryzyky_zakupivli.pdf. [in Ukr.].

8. Kryvenko, A. L. (2020) Shliakhy protydii koruptsii u sferi derzhavnykh zakupivel [Ways to combat corruption in the field of public procurement]. *Informatsiia i pravo*. № 3 (34), pp. 104–109. Retrieved from <http://il.ippi.org.ua/article/view/221000>. [in Ukr.].

9. Moroz, V. P., Chaplynskyi, K. O., Bohuslavskyi, M. H. (2023) Osoblyvosti protydii diialnosti zlochynnykh orhanizatsii ta osib, shcho perebuvali u statusi pidvyshchenoho zlochynnoho vplyvu [Features of combating the activities of criminal organizations and individuals who are in the status of increased criminal influence] : metod. rekomendatsii / kol. avt. Dnipro : Dniprop. derzh. un-t vnutr. sprav. 50 p. [in Ukr.].

10. Pro zatverdzhennia osoblyvostei zdiisnennia publichnykh zakupivel tovariv, robit i posluh dlia zamovnykiv, peredbachenykh Zakonom Ukrainy «Pro publichni zakupivli», na period dii pravovoho rezhymu voiennoho stanu v Ukraini ta protiahom 90 dniv z dnia yoho prypynennia abo skasuvannia [On approval of the features of public procurement of goods, works and services for customers, provided for by the Law of Ukraine «On Public Procurement», for the period of the legal regime of martial law in Ukraine and within 90 days from the date of its termination or cancellation] : postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 12.10.2022 № 1178. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1178-2022-п#Text>. [in Ukr.].

11. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro Departament stratehichnykh rozsliduvan Natsionalnoi politzii Ukrainy [On approval of the Regulations on the Department of Strategic Investigations of the National Police of Ukraine] : nakaz Natsionalnoi politzii Ukrainy vid 23.10.2019 № 1077. Retrieved from <http://tranzit.ltd.ua/nakaz/files/Наказ%20НП%201077%20-%202023102019%20положення%20ДСР.pdf>. [in Ukr.].

12. Pro kryminalni pravoporushennia, vchyneni na pidpriemstvakh, v ustanovakh, orhanizatsiiakh, za vydamy ekonomichnoi diialnosti. Zvit pro kryminalni pravoporushennia, vchyneni na pidpriemstvakh, ustanovakh, orhanizatsiiakh za vydamy ekonomichnoi diialnosti za sichen-hruden 2023 roku [On criminal offenses committed at enterprises, institutions, organizations, by types of economic activity. Report on criminal offenses committed at enterprises, institutions, organizations by types of economic activity for January-December 2023]. *Ofis Heneralnoho prokurora*. Retrieved from <https://gp.gov.ua/ua/posts/pro-kryminalni-pravoporushennia-vchyneni-na-pidpriemstvakh-v-ustanovah-organizatsiyah-za-vidami-ekonomichnoy-diialnosti-2>. [in Ukr.].

13. Pro Natsionalnu politsiu [On the National Police] : Zakon Ukrainy vid 02.07.2015. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19/conv#Text>. [in Ukr.].

14. Pro publichni zakupivli [On public procurement] : Zakon Ukrainy vid 25 hrudnia 2015 r Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>. [in Ukr.].

ABSTRACT

Volodymyr Bohonis. Combating corruption risks during state procurement under martial law by units of the National Police of Ukraine

In the article, the author examines the corruption risks that arise during public procurement, focusing attention on the importance of their detection and prevention in the conditions of martial law. The activity of the National Police of Ukraine is considered and the units assigned the task of countering these risks and the main areas of activity of these units to identify these corruption risks are determined. The author considered the algorithm for identifying possible corruption risks and other violations during state procurement under martial law. Attention is focused on the prevention of corruption risks during state procurement during the period of martial law and the negative impact of these risks both on the process of

conducting such procurements and on possible results. The regulatory and legal basis and procedure for public procurement under martial law are considered. Researched sources that contain basic information about public procurement, namely the participating parties, the subject and conditions of the procurement, features and requirements for procurement.

The algorithm of actions for checking tender purchases and detecting violations is considered separately: the sources and procedure of research and verification of an individual tender are given, it is indicated what information can be obtained during the research, and the algorithm of the verification itself. In addition, attention was drawn to the list of available databases, in which employees of the National Police of Ukraine can obtain the necessary information regarding persons who are participants in public procurements, as well as persons who may be involved in the commission of criminal offenses during the conduct of public procurements under martial law. Considered methods by which these offenses are committed during procurement, etc.

Key words: *corruption risks, public procurement, detection of violations during public procurement by units of the National Police of Ukraine.*